

1. Realice un análisis histórico-semántico del término propuesto, así como un comentario de texto del fragmento seleccionado, estableciendo en ambos casos sus posibles aplicaciones didácticas en el aula desde un enfoque competencial y contextualizado.

Término filosófico (3,5 puntos): "Ser".

Texto filosófico (3,5 puntos):

«La gran variedad de gustos, así como de opiniones, que prevalece en el mundo, es demasiado obvia como para que haya quedado alguien sin observarla. Hasta hombres de limitados conocimientos serían capaces de señalar una diferencia de gustos en el estrecho círculo de sus amistades, incluso cuando las personas hayan sido educadas bajo el mismo tipo de gobierno y hayan embebido pronto los mismos prejuicios [...].

La belleza no es una cualidad de las cosas mismas; existe sólo en la mente que las contempla, y cada mente percibe una belleza diferente. Una persona puede incluso percibir uniformidad donde otros perciben belleza, y cada individuo debería conformarse con sus propios sentimientos sin pretender regular los de los otros. Buscar la belleza real o la deformidad real es una búsqueda infructuosa [...].

Pero, aunque este axioma parece haber logrado la sanción del sentido común, ciertamente también hay una especie de sentido común que se le opone, o al menos sirve para modificarlo y refrenarlo. Si alguien afirma que existe una igualdad de ingenio y elegancia entre Ogilby y Milton, o entre Bunyan y Addison, pensaríamos que ese individuo defiende una extravagancia [...].

Aunque puedan encontrarse personas que prefieran a los primeros autores, nadie presta atención a tales gustos, y mantenemos que esos presuntos críticos son absurdos y ridículos. El principio de la igualdad natural de gustos se olvida entonces totalmente [...].

Parece, entonces, que en medio de toda la variedad y capricho del gusto hay ciertos principios generales de aprobación o censura, cuya influencia pueden distinguir unos ojos cuidadosos en todas las operaciones de la mente. Algunas formas o cualidades particulares, a causa de la estructura original de nuestra configuración externa, están calculadas para agradar y otras para desagradar y, si fracasan en producir su efecto en algún caso particular es a causa de algún defecto aparente o imperfección del organismo. [...] En cada criatura hay estados sanos y estados defectuosos, y tan sólo puede suponerse que son los primeros los que nos proporcionan una verdadera norma del gusto y del sentimiento. [...]

Una causa evidente por la cual muchos no consiguen el sentimiento apropiado de la belleza es la falta de esa delicadeza de imaginación que se requiere para la transmisión de una sensibilidad hacia esas emociones más delicadas [...].

Cuando los órganos de los sentidos son tan sutiles que no permiten que se les escape nada y, al mismo tiempo, tan exactos que perciben cada uno de los ingredientes del conjunto, denominamos a esto delicadeza del gusto [...]. Pero, aunque haya naturalmente una gran diferencia en cuanto a la delicadeza entre una persona y otra, nada tiende con más fuerza a incrementar y mejorar este talento que la práctica de un arte particular y el frecuente examen y contemplación de una clase particular de belleza. Cuando se presentan objetos de cualquier tipo por primera vez ante la vista o la imaginación de una persona, el sentimiento que los acompaña es oscuro y confuso, y la mente es incapaz en gran medida de pronunciarse acerca de sus méritos o defectos [...]. Permitidle a esta persona que adquiera experiencia en el trato y juicio de tales objetos y sus sentimientos se volverán más exactos y adecuados. [...]

Pero para que un crítico esté capacitado de la manera más plena para llevar a cabo esta tarea, debe mantener su mente libre de todo prejuicio y no permitir

que nada influya en su consideración fuera del objeto mismo que está sometido a examen [...]. Es bien sabido que, en todas las cuestiones sometidas al entendimiento, el prejuicio es destructor de los juicios sólidos y pervierte todas las operaciones de las facultades intelectuales. No es menor el perjuicio que causa al buen gusto, ni es menos decisiva su influencia corruptora sobre nuestro sentimiento de la belleza. Pertenece al buen sentido el controlar su influjo en ambos casos y, a este respecto, así como en muchos otros, la razón, si no una parte esencial del gusto, es al menos requisito para las operaciones de esta última facultad.

Así [...], son pocos los cualificados para emitir un juicio sobre una obra de arte, o establecer su propio sentimiento, como la norma de la belleza. [...] En los casos en que no está auxiliado por la práctica, el veredicto suele ir acompañado de confusión y duda. En los casos en que se halla bajo la influencia de los prejuicios, todos sus sentimientos naturales están pervertidos. La mayor parte de los hombres se halla bajo una u otra de estas imperfecciones, por ello, se considera como personaje francamente raro al verdadero juez en bellas artes».

Hume, D. (2008). *La norma del gusto y otros escritos sobre estética*.
MuVIM, pp. 39-54

2. Resuelva una de las dos opciones propuestas, problema ético o problema lógico, estableciendo su posible aplicación didáctica en el aula desde un enfoque competencial y contextualizado.

Opción 2.1 Problema ético (3 puntos):

Usted es docente de Filosofía en un instituto público. El centro ha implementado un programa piloto de IA educativa que ayuda a corregir trabajos, generar materiales didácticos e incluso evaluar la participación del alumnado. La herramienta, llamada EduIA, promete reducir su carga administrativa y

personalizar el aprendizaje. Sin embargo, tras unas semanas de uso, descubre lo siguiente:

- Sesgo en las evaluaciones: EduIA tiende a calificar con notas más bajas a estudiantes con expresiones lingüísticas menos formales (ej.: alumnado de origen migrante o con dificultades de aprendizaje).
- Privacidad: La IA recoge datos de interacción del estudiantado (tiempo de respuesta, patrones de escritura, etc.) y los almacena en la nube, con fines "de mejora", sin consentimiento explícito de las familias.
- Dependencia: Parte del profesorado está usando EduIA para generar automáticamente retroalimentación filosófica, delegando por completo su rol docente.

El equipo directivo le solicita un informe ético sobre si el instituto debe mantener, ajustar o eliminar EduIA. ¿Qué postura defendería usted? Analice el dilema desde teorías éticas distintas, justificando cómo cada una de ellas abordaría la decisión.

Opción 2.2 Problema lógico (3 puntos):

Resuelva el siguiente ejercicio —mediante el método de deducción natural propuesto por Gentzen para lógica de proposiciones— aplicando las reglas básicas y derivadas de inferencia, así como el principio de economía.

$$- 1 \quad p \rightarrow (q \vee \neg r)$$

$$- 2 \quad r \rightarrow \neg q \qquad \vdash r \rightarrow (\neg p \vee s)$$

1. Realitze una anàlisi historicosemàntica del terme proposat, així com un comentari de text del fragment seleccionat, establint en ambdós casos les seues possibles aplicacions didàctiques a l'aula des d'un enfocament competencial i contextualitzat.

Terme filosòfic (3,5 punts): "Ésser".

Text filosòfic (3,5 punts):

«La gran varietat de gustos, així com d'opinions, que preval en el món, és massa òbvia com perquè haja quedat algú sense observar-la. Fins i tot hòmens de limitats coneixements serien capaços d'assenyalar una diferència de gustos en l'estret cercle de les seues amistats, inclús quan les persones hagen sigut educades sota el mateix tipus de govern i hagen embegut prompte els mateixos prejuís [...].

La bellesa no és una qualitat de les coses mateixes; existix només en la ment que les contempla, i cada ment percep una bellesa diferent. Una persona pot fins i tot percebre uniformitat on uns altres perceben bellesa, i cada individu hauria de conformar-se amb els seus propis sentiments sense pretendre regular els dels altres. Buscar la bellesa real o la deformitat real és una busca infructuosa [...].

Però encara que este axioma sembla haver aconseguit la sanció del sentit comú, certament també hi ha una espècie de sentit comú que se li oposa, o almenys servix per a modificar-lo i refrenar-lo. Si algú afirma que existix una igualtat d'enginy i elegància entre Ogilby i Milton, o entre Bunyan i Addison, pensariem que eixe individu defén una extravagància [...]. Encara que puguen trobar-se

persones que preferisquen els primers autors, ningú para atenció a tals gustos, i mantenim que eixos presumptes crítics són absurds i ridículs. El principi de la igualtat natural de gustos s'oblida llavors totalment [...].

Sembla, aleshores, que enmig de tota la varietat i capritx del gust hi ha certs principis generals d'aprovació o censura, la influència dels quals pot ser percebuda per uns ulls atents en totes les operacions de la ment. Algunes formes o qualitats particulars, a causa de l'estructura original de la nostra configuració externa, estan calculades per a agradar i altres per a desagradar i, si fracassen a produir el seu efecte en algun cas particular és a causa d'algun defecte aparent o imperfecció de l'organisme. [...] En cada criatura hi ha estats sans i estats defectuosos, i tan sols pot suposar-se que són els primers els que ens proporcionen una verdadera norma del gust i del sentiment. [...]

Una causa evident per la qual molts no aconseguixen el sentiment apropiat de la bellesa és la falta d'eixa delicadesa d'imaginació que es requerix per a la transmissió d'una sensibilitat cap a eixes emocions més delicades. [...]

Quan els òrgans dels sentits són tan subtils que no permeten que se'ls escape res i, al mateix temps, tan exactes que perceben cada un dels ingredients del conjunt, denominem a això delicadesa del gust. [...] Però encara que hi haja naturalment una gran diferència quant a la delicadesa entre una persona i una altra, res tendix amb més força a incrementar i millorar este talent que la pràctica d'un art particular i el freqüent examen i contemplació d'una classe particular de bellesa. Quan es presenten objectes de qualsevol tipus per primera vegada davant la vista o la imaginació d'una persona, el sentiment que els acompanya és fosc i confús, i la ment és incapaç en gran manera de pronunciar-se sobre els seus mèrits o defectes [...]. Permeteu-li a esta persona que adquirisca experiència en el tracte i juí de tals objectes i els seus sentiments es tornaran més exactes i adequats [...].

Però perquè un crític estiga capacitat de la manera més plena per a dur a terme esta tasca, ha de mantindre la seua ment lliure de tot prejuí i no permetre que

res influísca en la seua consideració fora de l'objecte mateix que està sotmés a examen [...]. És ben sabut que, en totes les qüestions sotmeses a l'enteniment, el prejuí és destructor dels juís sòlids i pervertix totes les operacions de les facultats intel·lectuals. No és menor el perjudi que causa al bon gust, ni és menys decisiva la seua influència corruptora sobre el nostre sentiment de la bellesa. Pertany al bon sentit el controlar el seu influx en els dos casos i, referent a això, així com en molts altres, la raó, si no una part essencial del gust, és almenys requisit per a les operacions d'esta última facultat.

Així [...], són pocs els qualificats per a emetre un juí sobre una obra d'art, o establir el seu propi sentiment, com la norma de la bellesa. [...] En els casos en què no està auxiliat per la pràctica, el veredicte sol anar acompanyat de confusió i dubte. En els casos en què es troba sota la influència dels prejuís, tots els seus sentiments naturals estan pervertits. La major part dels hòmens es troba sota l'una o l'altra d'estes imperfeccions, per això, es considera com a personatge francament rar al verdader jutge en belles arts».

Traduït de: Hume, D. (2008). *La norma del gusto y otros escritos sobre estética*. MuVIM, pp. 39-54

2. Resolga una de les dues opcions proposades, problema ètic o problema lògic, establint la seua possible aplicació didàctica a l'aula des d'un enfocament competencial i contextualitzat.

Opció 2.1 Problema ètic (3 punts):

Vosté és docent de Filosofia en un institut públic. El centre ha implementat un programa pilot d'IA educativa que ajuda a corregir treballs, generar materials didàctics i fins i tot avaluar la participació de l'alumnat. La ferramenta, anomenada

EduIA, promet reduir la seua càrrega administrativa i personalitzar l'aprenentatge. No obstant això, després d'unes setmanes d'ús, descobreix el següent:

- Biaix en les avaluacions: EduIA tendeix a qualificar amb notes més baixes l'alumnat amb expressions lingüístiques menys formals (ex.: alumnat d'origen migrant o amb dificultats d'aprenentatge).
- Privacitat: La IA arreplega dades d'interacció de l'estudiantat (temps de resposta, patrons d'escriptura, etc.) i els emmagatzema en el núvol, amb finalitats "de millora", sense consentiment explícit de les famílies.
- Dependència: Part del professorat està usant EduIA per a generar automàticament retroalimentació filosòfica, delegant per complet el seu rol docent.

L'equip directiu li sol·licita un informe ètic sobre si l'institut ha de mantindre, ajustar o eliminar EduIA. Quina postura defendria vostè? Analitze el dilema des de teories ètiques distintes, justificant com cada una d'elles abordaria la decisió.

Opció 2.2 Problema lògic (3 punts):

Resolga el següent exercici —mitjançant el mètode de deducció natural proposat per Gentzen per a lògica de proposicions— aplicant les regles bàsiques i derivades d'inferència, així com el principi d'economia.

$$- 1 \quad p \rightarrow (q \vee \neg r)$$

$$- 2 \quad r \rightarrow \neg q \qquad \vdash r \rightarrow (\neg p \vee s)$$